

DELAVSKA POLITIKA

GLASILO SOCIALISTIČNE STRANKE JUGOSLAVIJE.

Uredništvo je v Mariboru,
Ruška cesta 5, poštni predal 22.
Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.
Uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22.
Ljubljana VII., Zadrugi dom.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Naročnina za državo SHS znaša mesečno 10 Din, za ino-
zemstvo mesečno 15 Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene
delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. De-
bela tiskana beseda stane 1.— Din. Malih oglasov trgovskega
značaja, stane beseda 1.— Din. V oglasnem delu stane pe-
titna enostopna vrsta 1.50 D. Pri večjem številu objav popust.
Čekovni račun: 14.335. — Reklamacije se ne frankirajo.

Štev. 3.

Sreda 11. januarja 1928.

Leto III.

Naš strankin kongres v Trbovljah.

V petek, dne 6. januarja 1928 se je vršil v lepi novi dvorani delavskega doma v Trbovljah naš redni strankin zbor za Slovenijo.

Vedeli smo, da bo kongres zmogel naloge, ki so mu jih naložile razmere v državi in stranki sami. Mirno se lahko reče, da je bil ta kongres zgodovinskega pomena za nadaljni razvoj socialističnega gibanja v Sloveniji. Z radostjo je navdajalo navzoče delegate dejstvo, da je doba razkolov odločno za nami, da so samo še žalostni spomini kongresov, ko je bila naša stranka brez vsake politične moči, brez vsakega parlamentarnega zastopstva v najtežji borbi z levimi in desnimi nasprotniki za rešitev socialističnega gibanja v Sloveniji. Kako vse drugače se počuti človek na kongresu, če vidi v svoji sredi delavskega poslanca in dva oblastna poslanca, ki vsi čakajo, da položijo pred strankinim zborom račun o svojem delu. Vse to nas je spominjalo zopet na urejene razmere. Mali smo še sicer, a ko smo se spomnili moči in sile naših bratovskih strank širom Evrope, smo si rekli: Tudi tam je bil začetek težak in danes so oni že sila, tako bo šlo sedaj tudi pri nas vedno hitreje navzgor.

Prav je tudi, da se je ta kongres vršil v Trbovljah, v največjem delavskem kraju Slovenije, kjer je svojčas demagogija in revolucionarna fraza padla na ugodna tla, dokler ni končno ugonobila celotnega delavskega gibanja in skoro strla rudarjevo dušo. Iz teh razvalin razočaranja bo nastal v kratkem v Trbovljah po mariborskem in svetovnem vzgledu zopet jak in aktiven socialistični delavski pokret, prost vseh oportunističnih navlak.

Ob pol 10. uri je otvoril predsednik naše stranke za Slovenijo s. Eržen iz Maribora kongres in pozdravil navzoče delegate, želeč kongresu uspeha. Koj nato je pozdravil trboveljski delavski župan kongres v imenu trboveljske občine in s. Klenovšek pa v imenu naše trboveljske strankine organizacije.

V predsedstvo kongresa so bili nato izvoljeni ss. Klenovšek, Mlinar in Ozmeč, zapisnikarjem pa ss. Böhm in Ošlak.

V verifikacijski odbor so bili poslani ss. Eržen, Krušič in Komavli, v odbor za resolucije pa ss. Petejan, Komavli in Strnad.

Ta del dnevnega reda je bil hitro izčrpan in besedo je dobil s. Eržen, ki je poročal o delovanju pokrajinske organizacije, odkar se nahaja njeno tajništvo v Mariboru. Njegov govor je bil lep in izčrpen. Obravnaval je tudi taktična strankarska vprašanja, spomnil se je žalostne dobe izigravanja naše socialistične stranke po političnih šarlatanih ob priliki volitev. Označil je svoje stališče do grupe »Zedinjenja«, koje člani delajo že danes z nami skupaj na pojačanju razrednega delavskega pokreta v naših strokovnih organizacijah, želeč, da jih vidimo skoro skupaj na političnem poprišču, v boju za močno in enotno socialistično stranko.

Vprašanje zedinjenja z ostalimi skupinami, ki zedinjenja nikoli resno

niso hotele in so jim volitve vedno le dobro sredstvo za razbijanje, izigravanje in ugonabljanje delavskega pokreta v Sloveniji, rešujejo delavske mase same. Volitve v parlament in zlasti še zadnje občinske volitve v Ljubljani, Mariboru in v mariborski okolici so zedinjevalno pot dovolj jasno pokazale. Po tej poti bomo zedinjevanje nadaljevali: Organizirali bomo delavski razred.

Njegov govor je bil lep in obširen, ki bi ga bilo treba v celoti priobčiti, vendar nam to ne dopušča naš omejen prostor.

Število organiziranih članov v posameznih krajih Slovenije je ležalo tiskano pred delegati na mizi in ga je s. Eržen v svojem govoru le omenil s pozivom, da gredo zaupniki med mase in podvojijo delo za edino delavsko stranko v Sloveniji.

V debati so potem govorili ss. Komavli, Böhm, Ošlak, Sitter, Bahun, Strnad in Mar iz Ptuja. Vsi govorniki so bili stvarni in odobravalni delo pokrajinskega tajništva, ki je bilo minulo leto v dobi volitev in zmag naše stranke izredno naporno in požrtvovalno. Zanimivo izjavo je podal en govornik o razkolniških voditeljih, ko je rekel: Tudi jaz sem bil še na zadnjem kongresu med onih pošteno večino, ki je verjela, da se da z ljubljanskimi nasprotniki res doseči skupen nastop, na pogajanjih pa sem se žal prepričal, da jih drži skupaj le zloba in pohlep po časti in da služijo čisto drugim ciljem in ne delavskemu pokretu. Sedaj jih je pa delavstvo zapustilo, o čemur pričajo občinske volitve.

Nato je bila pokrajinskemu tajništvu soglasno izrečena zaupnica za njegovo nesebično socialistično delovanje.

Za poročilom pokrajinskega tajništva sta sledili oblastni poročili ljubljanske in mariborske oblastne organizacije. Prvi je poročal naš stari socialistični veteran s. Mlinar, drugi zopet s. Eržen. Obe poročili sta bili soglasno odobreni.

Politični položaj v državi.

Prijetno pozdravljen stopi pred zborovalce edini jugoslovanski delavski poslanec s. Petejan.

Ko je tako govoril in nam razlagal vse krivice, ki nas čakajo po novem državnem proračunu in boj, ki ga vodi edini proti 314 poslancem, smo se čutili naenkrat močnejše. Zdelo se nam je, da smo prerojeni, da živimo novo življenje, ki mora prinesiti tudi jugoslovanskemu delavcu rešitev. Leta in leta smo hodili na kongrese in nikdar nobenih poslanskih poročil, nikjer nobenih izsledkov po napredku, po porastu socialistične misli in socialističnih organizacij. In vendar smo vztrajali in borbo nadaljevali. In sedaj naenkrat ta preokret. Sedaj postajamo stranka množic, sedaj smo edina delavska stranka v Sloveniji.

Njegov govor je trajal nad eno uro. Pazno so sledili delegati vsaki besedi. Mnogo gradiva je s tem pripravljen za naše shode, ki mora končno dvigniti socialistično zavest. Poročilo je delil v gospodarski in politični položaj v državi in tudi izven nje. H

koncu je formuliral naše zahteve za svobodo in socialno pravičnost, ki se nahajajo tudi v njegovi resoluciji. Njegov govor je dal kongresu vzvišen značaj in navdušeno ploskanje ob koncu govora je pričalo o priljubljenosti našega edinega delav. poslanca. Soglasno in brez debate mu je bila izrečena zaupnica. Ura je med tem kazala že pol eni in kongres je bil na Ošlakov predlog preložen za eno uro.

V tem času so delegati obedovali kar v dvorani.

Popoldansko zasedanje kongresa.

Točno ob pol 2. uri kliče predsednikov zvonec k redu in kongres se je nadaljeval. Treba je bilo hiteti, ker večina delegatov je bila iz raznih krajev Slovenije in vsi so morali v soboto že zopet na delo.

Poročilo oblastnih poslancev.

Prvi govornik je bil oblastni poslanec s. Grčar iz Maribora. Poročal je o delu v oblastni skupščini. Poročilo je bilo izredno zanimivo, ker smo zvedeli marsikaj iz za kulis klerikalne slovenske strahovlade. Navedel nam je nekaj konkretnih slučajev, kjer je socialistična opozicija v oblastni skupščini prisilila klerikalce, da so pristali na to in ono delavsko zahtevo.

Za njim je poročal ljubljanski oblastni poslanec s. Sitter. S številkami nam je dokazoval grdo kapitalistično politiko ljubljanskih klerikalcev, ki zavračajo vsak še tako pаметen socialistični predlog. Naglašal, da je staval že mnogo predlogov, ki so jih pa klerikalci kot meščanska stranka zavrnil. Ob tej priliki je pojasnil tudi vse one komunistične očitke z izjavo, da jih je tožil in so iz bojazni pred kaznijo vse raje preklicali, ostale pa, ki še naprej natolcujejo, bo pa še tožil.

K tej točki so govorili ss. Ošlak, Petejan, Arh in Böhm. Predvsem se je navajalo, da naši oblastni poslanci sicer pridno delajo, vendar pa delavstvo ne pozna njihovega dela do dobra, ker premalo poročajo o svojem delu v strankinih listih. Naša stranka nima denarja za urednike, ki naj poročajo o delu naših poslancev, zato se naj oglašajo v naših listih poslanci sami. Temeljito so se razjasnili pojmi v tej debati tudi o obnašanju javnih delavskih funkcionarjev ob priliki monarhističnih praznov. Vseu se je treba izogniti, česar zakon absolutno na zahteva. Drugače se je pa ravnati še po zakonu, da varujemo občine pred komisarijati. To pa je treba delavstvu obrazložiti. Povedati je treba, da je bila ta debata potrebna in je bila tudi na višku.

Končno je bilo tudi to poročilo soglasno odobreno.

Vmes je poročal s. Eržen za verifikacijski odbor. Zastopanih je bilo v celem 20 strankinih organizacij in 24 delegatov. Dva mandata sta se osporila, ker sta zastopala premalo število članov. — Sprejeto.

O smernicah in taktiki stranke.

K tej točki dnevnega reda je govoril s. Grčar. Treba je povedati, da je bila ta točka najvažnejša na celem kongresu. S. Grčar je snov temeljito zagrabil in jo dodobra obdelal. Potrebno nam je bilo v vseh teh vprašanjih enkrat jasnih pojmov. Mi smo delavska stranka in sicer šele v razvoju, zato se ni čuditi, da so se de-

lale ponekod napake, ki so nasprotne socialističnim principom in ki jih stranka ne more odobravati.

Govornik je govoril v smislu svoje resolucije, ki je izšla v predzadnji »Delavski politiki«. Snov je bila tako važna, da bi ob temeljiti debati izpolnih lahko cel dan kongresa. Debata se je pa morala skrajšati, ker je čas potekal. Že po udeležbi govornikov se vidi, koliko važnosti je pripisal kongres tej točki dnevnega reda. Tukaj se je izneslo vse dozdevne in resnične grehe v lepi konstruktivni formi, ki ni nikogar žalila, nič razbijala, temveč le koristila. Govorili so ss. Ošlak, Koren, Bahun, Böhm, ki je zlasti govoril o stališču nekaterih drugih do delavskega pokreta, Komavli, ki je obsodil Mežiški letak, želel več strankine kontrole nad samovoljo poedinih organizacij, Mar in Krušič. Debata se je vrtela zlasti okoli taktike v občinski politiki.

Prvič se je bavil kongres s vprašanjem delovnih večin v občinah, kjer se je zlasti Maribor jemal v obzir.

Slušali smo s povdarkom naglašati te le misli: Socialisti smo gotovo revolucionarna stranka, ki odklanja vsako sodelovanje z buržuazijo. Zato je jasno, da vodimo v parlamentu najostrejšo socialistično opozicijo, ravnotako morajo biti v najostrejši opoziciji naši oblastni poslanci napram meščanski večini. Vsled naraščajočega vpliva naše stranke pa dobivamo v posameznih krajih Slovenije vedno več občin v socialistične roke. Včasih se pa dogodi, da je položaj tak, da se ne da vladati tam niti brez socialistov niti proti socialistom. Za take slučaje mora napraviti kongres konkreten sklep, po katerem se je ravnati.

Kompromise v načelu odklanjamo, v kolikor niso po naravnih zakonih neizbežni, ki se jih včasih tudi Čičerin ne more izogniti. Zato tudi ne odklanjamo delovnih večin v občinah, kjer bi se sicer ob naši pasivnosti izzvali komisarijati. V nobenem slučaju pa ne sme trpeti vsled tega naš socialistični program in princip. Delovne večine so tri: prva, ko te buržuazija prav nesramno izrablja in ugonablja (ljubljansko delovno ljudstvo), druga, ko rešuješ skupno z buržuazijo meščansko družbo in tretja, ko izrabljaš buržuazijo za delo za proletariat. Prvi dve sta vedno za zavračati, tretje se je pa do skrajnosti izogibati.

Debata o tem vprašanju je bila na višku, stališče naše stranke o tem je pa izraženo v resoluciji o občinski politiki.

Zaključno besedo je imel s. Grčar.

Za njim je poročal s. Jelen, upravnik naših strankinih listov, o stanju našega tiska. Pri tej priliki je strogo kritiziral nekatere delavske zadruge, ki mislijo, da so storile mnogo za delavski pokret, če so si vzele delavsko ime. Resolucija, ki je bila sprejeta, govori jasno o stališču zadrug do stranke in njenega tiska.

Statut pokrajinske organizacije.

Naslednja točka: Sprememba statuta pokrajinske organizacije je bila hitro absolvirana. Delegati so imeli pred seboj tiskani osnutek, ki je izšel tudi v »Delavski Politiki«. Zoper dve oblastni organizaciji sta nastopila ss. Krušič in Arh. Ko je h koncu govoril še enkrat referent s. Eržen, je bil statut z večino glasov sprejet.

Po vrsti so bile potem soglasno sprejete vse resolucije k posameznim točkam dnevnega reda.

Škandal v Šoštanju.

Kongres Socialistične stranke se je moral javno baviti z nasiljem, ki ga vrši nemški kapitalist Woschnagg, tovarnar usnja, nad našimi delavci. Na kongresu med nami je bil delegat, zadnji med socialističnimi funkcionarji v Šoštanju, ki jih je okrutni kapitalist vse po vrsti vrgel na cesto, ker so v Šoštanju agitirali in kandidirali za socialiste pri občinskih volitvah.

Ogorčen protest se je dvignil med delegati, ki jih je še bolj podkrepil v prepričanju, da so nemški kapitalisti v naši državi našim kapitalistom vzor, kakor je treba z delavci ravnati.

Kongres je naložil Delavski zbornici in našemu poslancu nalog, podvzeti vse korake in prisiliti okrutnega kapitalista, da sprejme svoje žrtve zopet nazaj v službo.

Kmalu po 6. uri je bil nato kongres zaključen in delegati so se odpejali vsak v svoj kraj.

Novo pokrajinsko načelstvo.

Eržen Viktor, Grčar Viktor, Ošlak Josip (ože), Koren Franc in Komavlj Valentin. Poleg tega imenujeta ljubljanska in mariborska oblastna organizacija vsaka po enega člana v odbor. (Širše: Namestnik: Krajnik Ivan, Bahun Andrej, Kopač.

Resolucija o političnem položaju v državi in samoupravah.

Sprejeta na predlog komisije za izdelavo resolucij.

Po zaslišanju referata s. Petejana in oblastnih poslancev ss. Grčarja in Sitterja pokrajinski odbor obsoja politiko vladajočih meščan. strank, ki je nedemokratska, neparlamentarna, reakcionarno konservativna in nesocialna. Ta politika vladajočih meščanskih strank, zlasti davčna in upravna, je zavedla ljudstvo, zlasti pa delavski razred v najtežji gospodarski, politični in socialni položaj in brezpravnost. Vsled tega zbor nalaga poslancu narodne skupščine, oblastnim poslancema, kakor tudi članom občinskih zastopstev in strankinim organizacijam, da vodijo neumorno in konsekvantno boj:

1. za popolno svobodo združevanja, zborovanja, tiska in štrajka;
2. za popolno enakopravnost vseh državljanov brez razlike. Za uveljavljanje demokracije in parlamentarizma, za depolitizacijo uprave in izvedbo popolne samouprave v občini, srezih in oblastih;
3. za progresivno obdavčenje imetja in dohodkov z določitvijo kulturnega in socialnega eksistenčnega minimuma, ki naj odgovarja predvojnemu minimumu, ter za odpravo vseh posrednih davkov;

4. za zmanjšanje državnih izdatkov za oboroževanje, vrhovno državno upravo in revizijo vpokojencev in njih prejemkov, zlasti onih v višjih kategorijah;

5. za popolno socialno zaščito delavcev in nameščencev ter uvedbo 8-urnega delavnika;

6. za obvezno zavarovanje za brezposelnost, starost in onemoglost, vseh delavcev in nameščencev ter za zavarovanje poljedelskih delavcev za slučaj bolezni;

7. za zaščito najemnikov in za zidanje stanovanjskih hiš iz državnih, oblastnih in občinskih sredstev;

8. za odpravo militarizma za svetovni mir in zvezo narodov.

Pokrajinski zbor najodločneje protestira proti nameravani ukinitvi stolice na visoki šoli v Sloveniji, kakor tudi proti vsakemu oviranju razvoja šolstva.

II.

Pokrajinski zbor ugotavlja, da klerikalna večina v obeh oblastnih skupščinah v Sloveniji ni uvedla duha demokracije in samouprave ljudstva temveč, da izrablja te institucije edino-le kot politično sredstvo za utrditev svojega strankinega režima.

Ker pri tem enostransko protežira en sam velekmeki stan, pri obremenitvi pa obratno nalaga bremena izključno obrtnim in industrijskim središčem, t. j. proletarijatu, delovanje oblastnih skupščin ne more prinesiti onega uspeha, ki ga je bilo od teh korporacij pričakovati.

Proletariat od teh samouprav nima neposredne koristi, temveč škodo. Zbor smatra, da je edini izhod iz obstoječega stanja najostrejši boj proti vladajočemu režimu, ki naj ga vodijo strankini poslanci v skupščinah a predvsem organizirani sodruzi in somišljeniki stranke izven skupščine.

O nalogah socialistične delegacije v občini in srezki samoupravi.

Sprejeta na predlog komisije za izdelavo resolucij.

Pokrajinski zbor izjavlja, da je vprašanje politike strankinim delegacij v mestnih in industrijskih občinah predvsem taktičnega in ne toliko principijelnega značaja.

Obenem izraža svoj protest proti postavljanju občinskih gerentov in nadaljnemu omejevanju že itak okrnjene občinske samouprave.

Izraža, da je načelno proti temu, da bi bili sodruzi zastopani v gerentskih sosvetih. V izjemnih slučajih smejo — iz lokalnih in splošnih ozirov strankini člani sprejeti imenovanja v gerentske sosvete, le po predhodni odobritvi pristojnega strankinega odbora.

II.

Z ozirom na naraščajoč vpliv socialistične stranke v mestnih in industrijskih občinah zbor sklene pozvati vse izvoljene občinske svetovalce v občinah, kjer so v manjšini, da stopijo v konsekvantno opozicijo proti vsem meščanskim strankam in da

vodijo strogo in samostojno socialistično politiko.

Le v izjemnih slučajih, kjer bi z ozirom na lokalne in splošne interese delavstva in stranke stroga opozicija ne prinesla nobene koristi ali bi znala škodovati, je dopustno napraviti sporazume z meščanskimi strankami, ki pa v nobenem slučaju ne smejo biti v načelnem nasprotju s programom stranke.

Ob vsakem takem slučaju sklepa oblastni odbor posebej.

III.

V občinah, kjer tvori socialistična delegacija relativno ali absolutno večino, mora voditi občinsko politiko strogo v smislu strankinega programa, kolikor je to v okviru postojećih zakonov mogoče, vendar pa popolnoma samostojno brez ozira na meščanske stranke.

IV.

V občinah, kjer stranka nima svojih krajevnih organizacij in kjer občinski odborniki niso člani stranke, stranka ne odgovarja za delo, ki bi strankinemu programu nasprotovalo.

V.

V svrhu ureditve enotne socialistične občinske politike se nalaga oblastnim organizacijam, da izvolite vsaka zase petčlanski odbor, katerega naloga je, da vzpostavi stike s socialističnimi občinskimi delegacijami, jim daje navodila, nasvete in nad-

zira njihovo delo v občinah ter jih po potrebi kliče na odgovornost. Ta odbor je za svojo delo odgovoren oblastnemu odboru stranke.

O strankinem tisku.

Resolucija, sprejeta na predlog sdr. Eržena.

Najmočnejše sredstvo socialističnega razrednega gibanja je socialistični tisk.

Zato naroča kongres vsem krajevnim organizacijam in zaupnikom ter članom stranke, da naj vplivajo na članstvo, da se naroči na strankin tisk, ki ga je treba razširiti tudi med strankinimi simpatizerji in vsepovsod, kjer to lahko s svojim vplivom dosežejo.

II.

Strankino pokrajinsko načelstvo naj v tem smislu stalno vzpodbuja organizacije in zaupnike ter naj proti malomarnim organizacijam nastopi s primernimi sredstvi.

O strankinih ženskih in mladinskih organizacijah.

Resolucija sprejeta na predlog s. Sternada-Ruše.

Zbor nalaga vsem strankinim krajevnim organizacijam, da polagajo največjo pažnjo na pritegnitvijo čimvečjega števila ženskih članic in mladine v strankino organizacijo in k sodelovanju.

Dnevne novice.

Ali osebnodohodninski davek, ali davek na ročno delo?

Generalna direkcija davkov je z odlokom z dne 19. sept. 1927 br. 105 071 raztegnila čl. 79 VI finančnega zakona za leto 1927-28, ki predpisuje davek na prejemke privatnih nameščencev in na vse obrtne pomočnike. Na ta način bi bilo 50% delavcev obdavčenih z višjimi davčnimi predpisi za privatne nameščence, medtem ko so dosedaj plačevali veliko nižji davek na telesno delo.

Sedaj je izdala Generalna direkcija davkov odlok z dne 23. decembra 1927 br. 147 180, ki se glasi:

»Generalna direkcija davkov je obveščena, da davčne oblasti prestrogo tolmačijo zakonite odredbe in navodila direkcije o obdavčenju privatnih nameščencev in posebno grafičnih delavcev. Pri tej priliki priporočamo davčnim oblastem, da najekstenzivneje tolmačijo navodila direkcije z dne 19. sept. in 17. oktobra 1927 br. 105 071. S temi navodili je Generalna direkcija želela, da se gre navedenim davčnim obvezancem čimbolj na roko. Predpis davkov se ne sme vršiti na tak način, da bi ga smatrali davčni obvezanci ali delodajalci kot šikano s strani davčnih oblasti in organov. Vsled tega smatra Generalna direkcija davkov za potrebno, priporočati davčnim oblastem, da uporabljajo naredbe o davku na telesno delo v vseh onih slučajih,

kadar nimajo točnih in sigurnih podatkov, na podlagi katerih bi se moglo opravičiti uporabo in aplikacijo odredb o davku privatnih nameščencev.«

Iz navedenega odloka Generalne direkcije davka sicer ni razvidno, da je razveljavljen njen odlok z dne 19. septembra 1927 br. 105 071, s katerim uvršča obrtne pomočnike med privatne nameščence, vendar lahko pričakujemo, da bodo odslej davčne oblasti predpisale davek za telesno delo vsem onim davčnim zavezanecem, ki so doslej plačevali ta davek. Ako bi le katera davčna oblast predpisala davek za privatne nameščence delavcem-pomočnikom, ki so plačevali dosedaj davek za telesno delo, naj se prizadeti takoj pritoži. O krivičnem predpisu davka naj prizadeti delavci (pomočniki) obveste tudi Delavsko zbornico, da izvede intervencijo pri Generalni direkciji davkov.

Vlada se rekonstruira? Velja Vučković je menda z lovom tako preobremenjen, da ne more več »voditi« predsedništvo vlade i ministrstvo notranjih poslov. Zato je baje sklenil, prepustiti notranje ministrstvo Ante Andriću menda tudi zato, ker je radikal Andrić iz Bosne doma, kjer se radikal Srškić nekaj buni. To je torej vse, kar zaenkrat vemo o dejanju in nehanju vlade. Da bi bilo s tem že zadosti ugojeno prečanski fronti, pa ne verjamemo.

Angleška pobožnost in naši klerikalci.

Ti preklicani Angleži morajo biti res »fajn« ljudje, da jih naši klerikalci kar ne morejo prehevaliti. Neštetokrat smo slovenski socialisti že dobili od naših klerikalcev Angleže pod nos, češ: glejte angleške delavce, kako so oni pobožni — pri tem se navadno citira govor kakšnega delavskega voditelja. Tako je n. pr. »Slovenec« pred nekoliko dni poročal o čudni debati, ki se je pred kratkim vršila v angleški spodnji zbornici povodom razprave o projektu neke nove molitve, ki bi se naj uvedla v angleški cerkvi. Seveda »Slovenec« ne pove vsega, ampak samo ono, kar je njemu všeč. Pred vsem je treba naglasiti, da na Angleškem ni rimskih klerikalcev, ker tudi rimski papež ni tam ničesar izgubil in nima torej tam nič za iskati. Pač pa rimska cerkev ne miruje in je našla v Londonu nekaj ljudi, ki bi bili pripravljeni z Rimom nekakšne zveze napraviti.

V to svrhu se je skonstruiralo neko novo molitev za Angleže, s kate-

ro bi tudi v Rimu soglašali. Ker je angleška cerkev državna, zato se je osnutek nove molitve predložil parlamentu v odobritev. To zveni za naše pojmovanje malo paradokсно, toda tako je. Rim bi si pri nas gotovo kaj takega prepovedal, pač pa si ne prepoveduje visokih prispevkov od države plačevati in poleg istih še posebej prav izdatno ljudstvo skubiti. Projekt molilne reforme pa je angleška zbornica z veliko večino odklonila. Debata je morala že biti huda, ker poročila govore, da že tristo let ni bilo v angleškem parlamentu takega razburjenja. Pri tej priliki je, po »Slovenčevem« poročilu, nek član Labour partije imel govor, ki se je »Slovenčevi« gospodi silno dopadel. Kaj in kako je dotični sodrug govoril, nam seveda ni mogoče kontrolirati. Kar tako verjeti klerikalcem, pa vendar ne kaže, ker se ti gospodje navadno dvakrat zlažejo, če enkrat zinejo.

Med nami socialisti in klerikalci je razlika ta, da mi smatramo klerikalizem za eno in vero za drugo, klerikalci pa mečejo vse v en koš. Kr-

ščanska vera ni v ničemer nasprotna socializmu, v kolikor je ni cerkev spremenila ter prilagodila kapitalističnim interesom. Socializem ima svoj cilj in ta je: sprememba družabnega reda, ki je krivičen in ki je podlaga vsega gorja. Katoliška cerkev pa je največja nasprotnica socializma in vsake spremembe današnje družabne oblike. Pa ne samo to: Katoliška cerkev ustanavlja politične stranke, ki se eminentno udeležujejo v vsakdanjih socialnih sporih in vedno stojijo na strani izkoriščevalcev ter pomagajo gnjaviti proletarijat. In dasi vse cerkve služijo kapitalizmu, vendar se nobena tako očividno ne angažira zanj, kot se katoliška cerkev. Socializem pa, ako hoče priti do cilja, mora vse ovire spraviti s poti, ki mu branijo ter ga zadržujejo na pohodu k cilju. In če je taka ovira tudi cerkev, če nastaja med njimi in cerkvijo vedno večje nasprotje.

Le vzemimo praktično: Cerkev se pri nas udeležuje v vseh panogah življenja, med tem ko svojo glavno nalogo naravnost zanemarija. Duhovniki se udeležujejo v prvi vrsti kot

političarji, oni so uredniki političnih listov, oni so tajniki političnih strank, poslanci, direktorji raznih kapitalističnih podjetij, oni vodijo banke in posojilnice itd. Duhovniki so kot zastopniki kapitala najbolj trdosrčni ter naravnost zakrknjeni delodajalci. Slovenski proletarijat ne bo zlahka pozabil raznih Korošcev, Brejcev, Leskovarjev in drugih prijateljev zatiranega ljudstva. Ko bi angleški delavci imeli posla s takimi zastopniki vere kot so naši katoliški duhovniki, tedaj bi imeli gotovo drugačno naziranje glede cerkve. Toda anglikanska cerkev se ne spuša v malenkostne dnevne spore med kapitalom in delom, kot se naša. Angleški delavci so materialno na mnogo višji stopnji kot naši. Kadar se bode naša duhovščina ravnala po izgledu angleške glede delavstva ter njegovih socialnih bojev, tedaj bo naše delavstvo zavzelo drugačno stališče napram cerkvi. Dokler pa bo cerkev sovražno nastopala napram proletariatu, do tedaj ni drugega kot — boj! S.

Srečen pravoslavni božič voščijo jugoslovanski davkoplačevalci in posebno pa jugoslovanski delavci vsem beograjskim ministrom in njihovim prijateljem. Želijo jim zlasti opulentna kosila in sploh polne trebuhe do eksplozije. Bog jih živi!

Kongres francoskih socialistov, ki se je vršil v Parizu, je po večdnem posvetovanju sprejel soglasno resolucijo, ki odreja, da morajo socialisti pri prihodnjih volitvah v francoski parlament nastopiti povsod samostojno. Le pri eventuelnih ožjih volitvah oddajo lahko svoje glasove komunističnim kandidatom ali pa kandidatom levičarskega kartela. Kongres se je bavil tudi z mnogimi drugimi problemi notranje in zunanje politike ter organizacijskim vprašanjem stranke. Iz tajniškega poročila je bilo razvidno, da je stranka v zadnjem letu močno napredovala: stranka šteje nad 800.000 rednih članov.

»Prijateljski« pakt z Italijo, ki je v kratkem potekel, je bil sedaj podaljšan do julija 1928, ker je Italija sprejela tozadevni predlog beograjske vlade. Tako ostane tedaj dosežanje »prijateljstvo« še naprej v veljavi.

SLS je zborovala v beli Ljubljani in je sklenila, da bo izdala o sklepih svojega zborovanja poseben komuniké. Če bo v tem komunikéju tudi povedala, da so prišle na zborovanje do izraza tudi simpatije njenih pristavev za prečanske kraje, še ne vemo. Stavili bi en knof proti celi njihovi slovenski avtonomiji, da v komunikéju o tem ne bo dosti čitati.

Trocki usnjar. Poročila iz Moskve vedo povedati, da je več uglednih članov komunistične opozicije, med njimi tudi Trocki, Rakovski in Kamenov, zaposlenih kot priprosti delavci v neki tovarni usnja v Moskvi.

Volitve železničarskih zaupnikov, ki so se vršile v nedeljo v nekaterih večjih avstrijskih železničarskih centrih, so prinesle svobodni strokovni zvezi socialistov povprečno tri četrtine mandatov, kljub temu, da je železničarska uprava s premetitvami skušala vpliv socialistov oslabiliti.

Delavska športna internacionala je zasedla te dni v Leipzigu. Pred prehodom na dnevni red sta predložila ss. Gellert in Sylaba v imenu 1.600.000 članov delavske športne internacionalne resolucijo, ki je bila enoglasno sprejeta. Resolucija pravi: Tihotapstvo orožja iz Italije v Madžarsko, ki je bilo pred dnevi odkrito v Monastiru, pomeni veliko nevarnost za mir v Evropi, ker vse kaže, da te dve državi pripravljata odkrito vojno. Delavska športna internacionala smatra za potrebno vseh v njej včlanjenih delavskih športnih in telovadnih organizacij vse dežel na to dejstvo opozoriti, da bodo v potrebnem slučaju za boj proti reakciji pripravljene.

18.000 delavcev pred izporom na Švedskem. Lastniki švedskih papirnic so naznanili, da izprejo 18.000 delavcev, ako prizadeti delavci ne sprejmejo redukcij mezd.

Fašizem pred ameriškim sodiščem. Clarence Darow, znani čikaški odvetnik, je pred poroto okrajnega sodišča v Bronksu govoril o fašistovski Italiji. Darow je zagovarjal dva Italijana, Greca in Carilla, ki sta obtožena, da sta povodoma neke protifašistovske demonstracije ustrelila fašista Carisija. Darow je dejal v svojem govoru pred poroto, da sta Greco in Carillo žrtvi fašistovske zarote, katera hoče, da ona dva plačata v njunim življenjem njuno mržnjo proti tiranstvu. »Mussolini« je novo ime despotizma, je rekel Darow. »Ta moderni car se je odel z bleskom, ki ugaja nekaterim Italijanom, toda uboga Italija bo morala drago plačati ta blesk. Imela je komaj ognjeni krst in pred njo je veliko več prelivanja krvi kakor za njo. Fašizem se je rodil v krvoprelitju. Če bi Amerikanci glasovali o fašizmu, bi devet proti enemu zaključili, da fašisti nimajo mesta v ameriških državah.

Lepo prerokovanje. Ameriške zavarovalnice prerokujejo, da bodo v letu 1928 ubili avtomobili 23.000 oseb v Združenih državah in 700.000

oseb bo pohabljenih. Napoved se naslanja na statistiko o avtomobilskih nesrečah zadnjih dveh let. Ta statistika kaže, da je od avtov vsakih 14 sekund nekdo ubit ali ranjen. Za vsak smrtni slučaj je sto ranjenih.

Lindbergh vzel Callesa na polet. Predsednik mehiške delavske republike Calles je bil te dni prvič v zraku na letalu in njegov pilot je bil Lindbergh. Pol ure sta krožila nad južnim delom doline, v kateri leži glavno mesto. Ko je ameriški letalec posadil Callesa na tla, je povabil tudi Obregona in generala Alvareza, šefa generalnega štaba mehiške armade, na polet. Bila sta par minut v zraku nad mestom, nakar se je letalo spustilo na tla. Lindberghovo potovanje po Mehiki je vzbudilo nepopisno zanimanje za avijacijo med Mehikanci. V zadnjih dnevih se je prišlo glasilo več proslavcev za letalsko službo v armadi kot jih more vlada sprejeti v prihodnjih petih letih.

Pokolj delavskih voditeljev v Kantonu. Poveljnik vojaške posadke v Hankovu je odredil eksekucije vseh voditeljev delavskih unijs v Kantonški provinci. Koliko jih je že bilo doležen ubitih, se še ne ve. V Vučangu je bilo znova aretiranih 90 dijakov in nekaj delavk v ondotnih tekstilnih tovarnah.

Dr. M. Obersnel: K vprašanju plačnih razredov o pokojninskem zavarovanju nameščencev. Te dni je izšla v nakladi »Zveze društev privatnih nameščencev Slovenije« v Ljubljani, 24 strani obsegajoča brošura z zgorajšnjim naslovom od našega priznanega strokovnjaka v socialno-političnih vprašanjih dr. M. Obersnela. Avtor razpravlja o sedaj aktualnem vprašanju plačnih razredov v osnutku novega zakona, s katerim se ravnokar peča upravni odbor Pokojninskega zavoda v Ljubljani. Na tem predmetu pokaže avtor obenem današnje stanje Pokojninskega zavoda in utemeljuje upravičene zahteve, ki jih stavijo danes zasebni nameščenci do zavoda in zakonodavca. Borba med zastopniki dela in kapitala je najostrejša ravno pri plačnih razredih. Kdo naj plača in v katerem razmerju naj se plača premija za pokojninsko zavarovanje? Nameščenec ali podjetnik. Kolika naj bo najvišja zavarovana vsota, koliko pokojnino in po katerem času bomo prejeli zasebni nameščenci na stara leta? Zasebni nameščenci kupujejo zgorajšnjo brošuro, gre za vaše blagostanje v največji meri. Dobite jo v vseh knjigarnah v Ljubljani ali direktno pri »Zvezi društev privatnih nameščencev Slovenije« v Ljubljani, Selenburgova ulica 7/II po ceni Din 5 za komad.

Knjižnica prosvetnega odseka Delavske zbornice je v decembru l. l. zopet napredovala napram novembru 1927. Številke v oklepajih pomenijo napredek napram prejšnjemu mesecu. Knjižnico je obiskalo 1649 (267) članov. Vpisalo se je 125 novih članov. Izposodilo se je 5512 (703) knjig, izmed teh slovenskih 2113 (488), srbohrvatskih 204 (70) in nemških 1195 (145), odnosno 3127 (649) leposlovnih in 385 (54) znanstvenih. Denarni dohodkov je bilo 5740.40 (421.30) Din. Med novimi člani prevladujejo absolutno delavci. 31. decembra je štela knjižnica 1017 rednih članov, dočim je bilo 1. oktobra 600. V treh mesecih je torej pristopilo 417 novih članov. Vsekakor razveseljav napredek. Po poklicu je 90 kovinarjev, 62 tipografov in knjigovezov, 47 mizarjev, 46 krojačev, 28 čevljarjev, 36 železničarjev, 27 trgovskih pomočnikov, 23 brivskih pomočnikov, 13 živilcev, 9 zidarjev, 6 strojnikov, 29 raznih strok, 40 vajencev, 95 nekvalificiranih delavcev; skupaj 551 delavcev. Privatnih nameščencev (brez trgovskih pomočnikov) je 180, dijakov 173, profesorjev in učiteljev 15, državnih uradnikov 21, raznih poklicev (igralcev, godbenikov, novinarjev, inženjerjev itd.) 77. Po organizaciji jih pripada 361 Strokovni komisiji in »Svobodi«, 63 Krekovi mladini in JEZ, 62 savezu grafičarjev, 22 Nar. strok. zvezi, 36 raznim organizacijam, neorganiziranih je 474. Po spolu je 187 žensk in 830 moških.

Iz ljubljanske oblastne skupščine.

Obe oblastni skupščini v Sloveniji sta pravi izraz agrarcev velekmotov, kolikor jih imamo v tej sicer siromašni pokrajini. Oblastne skupščine imamo, toda gospodje, ki odločujejo v njih, dejansko ne vedo, kaj bi z njimi. Vsa nejasnost in nekonkretnost odseva zlasti iz proračuna.

Ljubljanska oblastna skupščina je sprejela proračun, ki razpolaga s 66.000.000 Din dohodkov. V proračunu imamo postavke, ki niso v nikakem oziru precizirane. Za konjerejo je določenih 150.000 Din, za izboljšanje hlevov in gnojišč 1.000.000 Din, za šolstvo 2.000.000 Din. Ni pa povedano, kako se bodo ti zneski razdeljevali. Za stanovanjsko akcijo je določenih v proračunu samo 1.000.000 Din, kar je smešno nizka postavka, če primerjamo, da je za hleve tudi enaka postavka, ki bo prišla v prid le velikim posestnikom.

Pokritje proračuna išče ljubljanska oblast v najrazličnejših dokladah na življenske potreščine, ki jih konsumirajo delavski sloji in mestno prebivalstvo. Plačevali bodo torej za oblastno gospodarstvo mestni in delavski konzumenti, porabljal se bo pa dohodek za interese bogatih kmetiških posestnikov, ki ne bodo prispevali.

Socialno pravično bi bilo, da bi se tudi z davki za oblastno upravo progresivno obdavčili kapitalistično močni posestniki in bogate družbe. Trboveljska premogokopna družba je napravila 38.000.000 Din izkazanega dobička, toda pravi dobiček utegne znašati nad 100.000.000 Din. Rudarji so pa slabo plačani, velika nezaposlenost vlada tam; toda nikogar ni, ki bi za te siromake skrbel, nikogar, ki bi ukazal Trboveljski družbi, da nekaj stori za socialno življenje, čeprav bi imela družba in oblastna skupščina moralno dolžnost, da pomaga. Družba bogati, rudarji pa ostanejo osiromaki, dokler jih ne zažre mrtvaška lopata. Tu ni srca, ni socialne pravičnosti. In vendar je dovoljeno obdavčiti to družbo le s 25% doklade na direktne državne davke. Poslanec s. Sitter je posegel v proračunsko debato pri glavni in podrobni razpravi ter temeljito ožigosal način obdavčenja in razdelitev v proračunu predvidenih postavk.

Omenjal je, da so postavke v socialnopolitične namene preznatne, predlagal, da se za preskrbo kmetiških delavcev, ki niso niti zavarovani ne za bolezen in ne za nezgodo, določi vsaj 200.000 Din.

V svojem govoru je omenjal tudi podjetje Dukič v Trbovljah. Pri tem podjetju stanuje v baraki v eni sami sobi 120 ljudi in se menjavajo, ker delajo v treh šifatih tako, da so v sobi enkrat eni in enkrat drugi. Lani je nastal tam legar; zdravstvena oblast je odredila, kaj je napraviti, toda zgodi se nič.

Poleg drugih direktiv, ki jih je podal s. Sitter v oblastni skupščini tako glede obdavčenja in glede porabe v proračunu predvidenih postavk zlasti naslednje predloge.

I.

K V. poglavju, part. 39, post. 5: Znesek Din 1.000.000 za pospeševanje gradnje stanovanjskih hiš naj se uporabi tako, da se razdeli med one občine, ki same grade stanovanjske hiše, kot prispevek k razliki med gradbenimi izdatki in dohodki na najemnin, prejeti iz teh hiš, in sicer:

Občini Ljubljani	250.000 Din
» Trbovlje	500.000 »
» Tržič	100.000 »
» Jesenice in K. Bela	100.000 »
» Zagorje	50.000 »

Oblastna skupščina je predlog odklonila.

Kultura.

Mariša. Drama v petih dejanjih. Spisala Al. in V. Mrštik. Poslovenil Fran Albrecht. V Ljubljani 1928. Založila Tiskovna zadruga. Zbirka »Oder«, 18. zv. 92 str. Cena Din 18. Kot 18. zvezek svoje zbirke »Oder«, je Tiskovna zadruga izdala za Novo leto dramo znanih čeških pisateljev-

II.

K melioracijskemu fondu in oblastnim potrebščinam prispevajo podjetja zavezani javnemu polaganju računov, ki izkažejo v bilanci nad 1.000.000 Din letnega čistega dobička, 5% od vsakega 1.000.000 Din čistega dobička.

Oblastna skupščina je ta predlog sprejela. Mi bomo zasledovali, če in kako ga bo izvedla.

III.

K V. poglavju (zdravstvo in socialno skrbstvo). V part. 39 (splošno socialno skrbstvo naj se vstavi:

Pod postavko 6.: prispevek skladu za borze dela za brezposelne rudarje Din 600.000.

Pod postavko 7.: za brezposelne poljedeske delavce Din 200.000.

Pod postavko 8.: prispevek za ustanovitev delavskih kuhinj v Ljubljani in Trbovljah Din 100.000.

Pod postavko 9.: prispevek prosvetnemu odseku Delavske zbornice za razširjenje knjižnice Din 50.000.

Oblastna skupščina je tudi ta predlog odklonila.

IV.

Pri steklarni v Hrastniku je vsled slabe pitne vode izbruhnil med steklarskim delavstvom legar, na katerem je obolelo nad 20 ljudi, ki so izolirani v občinski izolirnici. Zdravstvena in politična oblast zahteva od podjetja kakor tudi od občine napravo vodovoda.

Ker občina, kakor tudi podjetje, sama ne zmoreta vsote za zgradbo vodovoda pri steklarni v Hrastniku, stavi predlog:

Oblastna skupščina skleni prispevati k stroškom za zgradbo vodovoda pri steklarni v Hrastniku sorazmeren znesek.

Ta predlog, kakor je nujen, ni prišel v oblastni skupščini v razpravo.

V.

Iz Bevskega vodi skozi Slačnik približno štiri kilometre dolga cesta, ki veže Trbovlje z Zagorjem in državno cesto v Trojanah. Ker tvori ta cesta najkrajšo zvezo med Trbovljami, Zagorjem ob Savi in državno cesto v Trojanah, ki je za povzdigo prometa eminentne varnosti, stavi predlog:

Oblastna skupščina skleni, da prevzame oblastni odbor cesto iz Bevskega v Potoško vas (občina Kotredež) kot deželno cesto drugega razreda.

Ta predlog s. Sitterja je oblastna skupščina odstopila pripadajočemu odseku.

Izvajani sodruga Sitterja v oblastni skupščini nam v celoti ni mogoče objavljati. Iz vsega pa, kar tukaj poročamo, je razvidno, da ima SLS, ki ima ogromno večino v oblastni skupščini, tudi v oblastni skupščini, namen utrditi svojo pozicijo in moč med bogatimi kmeti in profitarstskimi družbami. Tako politiko so vodili klerikalci pred vojno in jo vodijo tudi danes in ne bo prej drugače, dokler dobi, kakor v drugih, tako tudi v teh korporacijah socialistična stranka svoj vpliv s tem, da pri volitvah zavzame delavstvu pripadajoča zastopstva.

Mi se čudimo, kako je sploh mogoče, da ima neiskreni klerikalizem še danes tako velikanski vpliv med našim delovnim narodom.

Ej tudi delavstvo se bo moralo organizirati v delavski socialistični stranki krepkeje, če bo hotelo priti do pristojne mu politične moči!

bratov A. in V. Mrštika »Marišo«. V tej pretresljivi igri, ki se še danes igra po vsem Češkem od Narodnega gledališča v Pragi pa do zadnjega odra na deželi, sta znamenita dramatika postavila na oder mlado, zdravo, življenja polno moravsko dekle, ki se s strastno vztrajnostjo bori za pravico svojega srca, dokler končno tragično ne zaide v zločin. Dejanje v

Zobje čvrsti in beli, usta sveža in lepa, to je uspeh zobne paste

„PEBECO“.

igri se vrši v moravski vasi, vaško življenje je naslikano z bujnimi sočnimi in resničnimi barvami, kmečki značaji so orisani življensko istinito in neliterarno, pestri prizori so plastični in markantni, notranja zgradba igre vzorna, tako da je to delo ena najmočnejših, pristno ljudskih iger. Prevajalec je precej obširni okvir igre deloma skril in naznačil dejanje tudi za manjše odre. Vsem našim podeželskim gledališčem to dramo najtopleje priporočamo. Igra pa je tudi zanimiva za čtivo.

Maribor.

Narodno gledališče v Mariboru.

Torek, 10. jan., ob 20. uri: »Glasba«. Ab. C. Premijera.

Sreda, 11. jan.: zaprto.

Četrtek, 12. jan., ob 20. uri: »Orlov«. Ab. D. Prvič.

Petek, 13. jan.: zaprto.

Sobota, 14. jan., ob 20. uri: »Živijo tatovi«. Ab. A. Kuponi.

Kdo je odgovoren? V ponedeljek jutraj je vsled zledenosti padel nek moški ter na mestu obležal mrtev. Padel je na vzrak ter vdaril z glavo ob ledena tla hodnika na državnem mostu. Identiteta ponesrečenca še ni ugotovljena, vendar pa se sklepa, po njegovi zunajnosti, da je bil kak delavec, ki je jutraj — bilo je okrog 7. ure — hitel v službo. Hoja je po državnem mostu, ki je precej napet, po zimi zelo nevarna. Nevarna pa je tembolj, ker nima gospodarja. Most je seveda državna last, toda država noče potresati ledenih hodnikov z peskom. Sicer pa je most v sredini mesta. Mestna uprava pa se ne čuti dolžno vzdrževati državnih cest, ki vodijo skozi mesto. Imamo sicer sedaj inštanco in to je oblastni odbor, ki je prevzel ceste in njegov predsednik je slučajno mariborski župan, ki prejema na vsak naslov po 5000 Din mesečne plače, toda kljub temu se on ne more intenzivno brigati za take »bagatele«, ker je slučajno tudi advokat in še mnogo drugega. Kdo je tedaj pravzaprav odgovoren? K temu se še povrnemo.

Citraški koncert. Mariborski citraški klub priredi v nedeljo, dne 15. januarja ob pol 4. uri popoldne citraški koncert v dvorani gostilne Gačnik v Studencih. Vstopnina 5 Din. Za obilno udeležbo prosi vodstvo kluba.

Šoštanj.

Protestni shod proti novim davkom, ki ga je sklicala podružnica »Splošne delavske zveze Jugoslavije«, se je vršil v četrtek, dne 29. decembra v dvorani »Zadružnega doma«. Okoli 200 delavcev in delavk ter nameščencev se je odzvalo pozivu organizacije, da protestira proti davčni politiki vladajočih strank, ki hočejo z novimi davčnimi bremenmi še bolj izžemati že itak do mozga izžemano delovno ljudstvo. Sodrugi Komarčič iz Celja je v nad eno uro trajajočem govoru obrazložil navzočim

postopanje meščanskih strank tako v davčni, kakor v splošni politiki. Primerjal je obljube, ki so jih vse te stranke, posebno pa klerikalna, servirale delavskim volilec ob času volitev, z dejanji v skupščini, ki kažejo najzgovornejše, da so delavci nameščenci in mali kmetje za meščanske stranke dobri le ob volitvah, po volitvah pa te stranke na vse pozabijo. Poročevalec je ob zaključku govora pozval navzoče delavce in delavke naj se oklenejo razrednih, strokovnih, političnih in kulturnih organizacij, da si potom teh izvojujejo v vsakem oziru pravico in boljši položaj. Na to je govoril še sodrug Premužič, ki je pravilno poudaril, da je delavstvo v veliki meri samo krivo, če je bič, ki ga kapitalisti nad delavstvom vihtijo hud. Ta bič bo še hujši, če ne bo delavstvo spoznalo pomen organizacije in proletarske solidarnosti. Zatem je sodrug predsednik dal na glasovanje protestno resolucijo, ki je bila z ogorčenimi medklji na naslov radikalno-klerikalne-demokratske vlade soglasno sprejeta. Upamo, da je bil ta shod uspešen tudi v organizatoričnem oziru in da bo šoštanjsko delavstvo sledilo klicu svojih požrtvovalnih sodrugov ter polnoštevilno pristopilo v organizacijo.

Meseca novembra l. l. je ustanovila sodr. Ajdiškova pri nas podružnico zveze Jugoslov. žen in deklet. Podružnica se kljub raznim oviram in nepojmovanju potrebe po ženski organizaciji polagoma razvija. Na dan sv. Štefana je priredila podružnica revnim otrokom lepo božičnico. Agilne članice odbora so nabrale pri dobrosrčnih darovalcih nad 1300 Din s čemur so nabavile ubogi deci nekoliko najpotrebnejše obleke in pecivo s čajem. Sodr. Wohlrobova je imela ob tej priliki lep pozdravni govor. Sodr. Rojs pa je razdeljeval darove ob navzočnosti ss. odbornic. Odbor se v imenu obdarovanih malčkov in njih staršev iskreno zahvaljuje vsem

cenjenim davoralcem. Imena darovalcev vsled pomanjkanja prostora v listu ne moremo objaviti. Bomo pa to storili v ženskem listu, na kojega že sedaj opozarjamo vse darovalce in obdarovance. Obenem pa prosimo vse cenj. somišljenike, zlasti pa ženske in dekleta, naj priskočijo mladi ženski organizaciji na pomoč. Nabirajo naj nove članice in naročnice. Proletarski tisk je življenska potreba v vsaki proletarski družini.

Del. kulturna organizacija »Svoboda« je sklenila, da se vrši v nedeljo, dne 15. januarja 1928 ob 9. uri popoldne v tajništvu »Zadružnega doma« občni zbor, podružnice »Svoboda« v Šoštanju, s sledečim dnevnim redom: 1. poročilo odbora; a) tajnika, b) blagajnika, c) revizorja; 2. volitev novega odbora; 3. volitev delegata za zvezni občni zbor v Ljubljani! 4. Razno.

Murska Sobota.

Kdo je »zmagal« pri občinskih volitvah? »Jutro« je pisalo, da so naprednjaki odnesli krasno zmago in da so lahko zadovoljni. »Slovenec« je dejal, da je SLS veličastno zmagala in da je še bolj lahko zadovoljna, posebno radi tega, da so skoro na vseh listah izvoljeni tudi pristaši SLS. Fakat pa je ta, da so odnesli zmago gg. Benko, Lanjšček et Komp., ki so kandidirali na »domačinskem« programu, ki je v Prekmurju specialiteta. Zato je smešno in otročje varati nepoučeno javnost o »zmagi« te ali one stranke, kakor delata »Jutro« in »Slovenec«. Delavski in nameščenski volilci iz Murske Soboti pa bodo tudi polagoma spoznali, kaj se pravi delati občinsko politiko tam, kjer delavec, uradnik in kmet zaupajo raznim gospodom, mesto, da bi sami vzel stvar v roke in poslali v občinski zastop ljudi iz lastnih vrst. In mi smo prepričani, da bo to spoznanje tudi v Murski Soboti prav kmalu prišlo.

Ruše.

Krajevna organizacija SSJ, ženska sekcija priredi v nedeljo, dne 22. januarja v gostilni Erhatič prvo veselico v velikem obsegu. Čisti dobiček je namenjen v fond za postavitve delavskega doma. Vabijo se vse organizacije v Mariboru k obilni udeležbi. Odbor.

Zabukovca.

Del. tel. in kult. zveza »Svoboda« priredi v nedeljo igro »Lokalna železnica«, komedija v treh dejanjih, ob 4. uri popoldne v dvorani g. A. Piki v Grižah.

Zbirajte za bojni sklad proti klerikalizmu!

V znanem veleprocesu, ki ga je 27 duhovnikov, tkzv. višja cerkvena aristokracija naperila proti s. Eržen kot uredniku »Volkstimme«, je bil s. Eržen obsojen. Delavstvo mora na to odgovoriti z zbirko za bojni sklad proti klerikalizmu!

Sodružice in sodrugi, zaupniki, zbirajte in pošiljajte nabrane zneske na upravo lista, pod geslom »Bojevni sklad proti klerikalizmu«!

Naročajte in širite »Delavsko Politiko«! Zahtevajte jo v vseh lokalih, kamor zahajate! Kupujte edicije v trgovinah, katere inserirajo v delavskih listih! Podpirajte svoj tisk, ker s tem jačate svojo moč!

ČITAJTE

ново izišlo, socialno dramo Rudolfa Golouha

KRIZA.

Naroča se pri upravi »Delavske Politike« v Mariboru, Ruška cesta 5. Vsaka naša knjižnica, vsak naš čitatelj mora naročiti to našo najboljšo socialno dramo.

Pridobivajte naročnike za »Delavsko politiko«!

Oetker-Jeva

svetla glava!

ČESA ŽELITE?

Želite li šartlje, pecivo, močnata jedila in torte v najvišji popoldni in lahki prebavljivosti? Potem napravite iste izključno po Dr. Oetker-jevih receptih in z Dr. OETKER-jevim

PECILNIM PRAŠKOM

Najboljše in preizkušene recepte pošilja na željo brezplačno in prosto poštne

Dr. Oetker, Maribor
d. z o. z.

Advokat

dr. Avg. Reisman

v Mariboru

se je preselil

na Aleksandrovo c. 12/II.

Telefon štev. 99.

„JUNIPER“

železno francosko žganje z brinjevim ekstraktom je najboljšo sredstvo proti revmatizmu, glavobolu, zobobolu, trganju, želodčnim boleznim itd. Dobl se v vsaki lekarni, drogeriji in konzumni trgovini. — Glavna zaloga:

VITOMIR DOLINŠEK

Agentura „Juniper“

CELJE, GOSPOSKA ULICA 26

Trgovci, zahtevajte engros cene.

Prevzem gostilne!

Cenjenemu občinstvu naznanjam, da sem prevzel dne 1. januarja 1928, znano mariborsko gostilno

Tržaški dvor.

Prepričan sem, da bom v vsakem oziru zadovoljil cenjene goste, tako s svojo kuhinjo kakor s kletjo. Točil bom najboljša, dalmatinska, šumadijska in ljutomerska vina po zmernih cenah. — Sprejem tudi abonente na dobro in ceneno hrano. — Za obilen obisk se toplo priporočam

Jovan Vidakovič, Tržaška c. 44.

Vsi kupujejo obleke pri

J. Trplnu, Maribor, Glavni trg 17

ker tam se dobi suknjo že od 26 Din naprej, kakor tudi vsakovrstno drugo blago po najnižjih cenah.

Čevlje po meri

kakor tudi vsakovrstna popravila iz najboljšega materiala, sol dna in točna izgotovitev po najnižjih cenah, August Gusel, čevlj. mojster Maribor, Frankopanova ulica Nr. 55

I. MARIBORSKA DELAVSKA PEKARNA R. Z. Z O. Z.

Ustan. 1898

MARIBOR, TRŽAŠKA CESTA ŠTEV. 36—38

Telefon 324

Prodajalne v Slomškovi ulici štev. 2 in na Glavnemu trgu štev. 18

Moderno in higijensko urejena pekarna. — Priporočamo vsem organiziranim delavcem in delavkam naše okusno pecivo v polni teži. Ozirajte se pri zahtevanju peciva iz Delavske pekarnice pri vseh prodajalcih peciva na zavarovalno znamko D. P.